

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2015-06-29
Meddelad i
Linköping

Mål nr
3384-15, 3694-15, 3810-15
3811-15, 3812-15,
3813-15

SÖKANDE

Fastigheterna på Kullen i Alfta AB, 556924-7975
Anneforsvägen 31
822 30 Alfta

Ombud: Mikael Rendahl
c/o Upphandlingsjuristen i Sverige AB
Box 1241
131 28 Nacka Strand

MOTPART

Migrationsverket, 202100-2163
Verksamhetsområde Rättslig styrning
Rättsenheten
601 70 Norrköping

KONKURRENSVERKET	
2015-06-29	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SAKEN

Överprövning av upphandling samt överprövning av avtals giltighet enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar Fastigheterna på Kullen i Alfta AB:s ansökan om överprövning av upphandling i de delar där avtal har slutits för Område 4 Mitt mellan Migrationsverket och leverantörer enligt bilaga 1.

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning av upphandling i övrigt samt avslår yrkandena om ogiltigförklaring av slutna avtal.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut, daterat den 20 maj 2015, upphör härmed att gälla.

Dok.Id 213512

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00
E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Migrationsverket genomför ett flertal direktupphandlingar avseende tillfälligt boende för asylsökande Nr 7. Upphandlingarna är uppdelade utifrån olika geografiska områden. Av tilldelningsbeslut den 12 maj 2015 gällande Område 4 Mitt framgår att 52 leverantörer har tilldelats plats i rangordning. Enligt upphandlingsprotokollet uppfyller Fastigheterna på Kullen i Alfta AB:s (Bolaget) anbud inte kravet enligt punkt 3.1.

Migrationsverket har slutit avtal med 12 leverantörer gällande Område 1 Syd, 8 leverantörer gällande Område 2 Väst, 7 leverantörer gällande Område 3 Öst, 16 leverantörer gällande Område 4 Mitt, se bilaga 1, samt 6 leverantörer gällande Område 5 Nord.

Bolaget har den 19 maj 2015 ansökt om överprövning av upphandlingen gällande Område 4 Mitt (mål nr 3384-15). Bolaget yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att bolagets anbud vid en ny utvärdering ska tas upp och anses uppfylla samtliga skall-krav och därmed antas som leverantör. I andra hand yrkar Bolaget att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om.

I yttranden som inkom den 28 maj och 2 juni 2015 yrkar Bolaget att förvaltningsrätten ska ogiltigförklara de avtal som ingåtts mellan Migrationsverket och leverantörer i Område 1 Syd (mål nr 3810-15), Område 2 Väst (mål nr 3811-15), Område 3 Öst (mål nr 3812-15), Område 4 Mitt (mål nr 3694-15) samt Område 5 Nord (mål nr 3813-15).

Migrationsverket bestrider Bolagets yrkanden. För det fall förvaltningsrätten anser att det finns skäl att ogiltigförklara avtalen yrkar Migrationsverket att avtalen ska tillåtas bestå.

Förvaltningsrätten har den 20 maj 2015 meddelat ett interimistiskt beslut i mål nr 3384-15. Förvaltningsrätten har vidare den 4 juni 2015 avslagit Bolagets yrkanden om interimistiskt förordnande i målen som avser överprövning av avtals ogiltighet (mål nr 3810-15, 3811-15, 3812-15, 3694-15 och 3813-15).

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS ANFÖRT

Bolaget

Angående direktupphandling

Migrationsverket har genomfört en otillåten direktupphandling. Migrationsverket har bevisbördan för att det har varit tillåtet att direktupphandla. Det föreligger inte synnerliga skäl för direktupphandling. Det ökade behovet av boenden har kunnat förutses av Migrationsverket och boendebristen har förelegat under en mycket lång tid och ligger därför inom ramen för vad Migrationsverket bör kunna planera för. Den brådska som nu råder beror på passivitet från verkets sida. Det är allmänt känt att antalet asylsökanden kontinuerligt ökat och det kan inte vara okänt för verket. Migrationsverket borde ha upphandlat platser med viss marginal eftersom en prognos är förknippad med viss osäkerhet. Migrationsverket har under lång tid genomfört direktupphandlingar. Det har inte funnits hinder för Migrationsverket att genomföra en ramavtalsupphandling som även skulle täcka ett eventuellt ytterligare behov om så skulle finnas. Vidare finns det inget hinder för Migrationsverket att avbryta den tidigare upphandlingen från 2013 och göra en ny ramavtalsupphandling. Migrationsverket har haft tid att genomföra en ny ramavtalsupphandling som ersätter den från 2013. Migrationsverket har inte varit tvunget att förlänga anbuden i ramavtalsupphandlingens giltighet utöver den tid som föreskrevs i upphandlingen.

Omständigheterna som låg till grund för förvaltningsrättens avgöranden i mål nr 4352-14 och 5723-14 inträffade under sommaren 2014. Det är svårt att cirka ett år senare hävda att det fortfarande föreligger synnerlig brådska p.g.a. omständigheter som då blev kända. Migrationsverket har således haft cirka ett år på sig att annonsera ut en upphandling i enlighet med ett tillåtet förfarande i LOU. Förvaltningsrättens avgöranden medför inte att Migrationsverket på obestämd tid kan använda ett undantagsförfarande.

Den nu aktuella direktupphandlingen avser att täcka andra behov av boenden utöver de som upphandlingen från 2013, som inte kunnat avslutas p.g.a. överprövning, var avsedd att tillfredsställa. Att tidigare upphandling inte har kunnat avslutas saknar därför relevans. Av punkt 1.1 i förfrågningsunderlaget framgår att ”den nu aktuella direktupphandlingen avser att täcka det eventuella ytterligare behov av ABT-platser som kan uppstå för Område 4 Mitt, när det inte finns möjlighet att använda Migrationsverkets övriga boendeanternativ”. Vidare anges ”Observera: Denna direktupphandling kan sålunda först komma att användas när platserna under punkt 1 och 2 ovan är fyllda och ett ytterligare behov finns. Först då kommer nuvarande direktupphandling enligt punkt 3 ovan att användas”. Det handlar om ”eventuella” behov samt om behov ”finns”, varför det är svårt att se att synnerlig brådska föreligger. Migrationsverket har även genomfört direktupphandlingar som täcker de boendeplatser som ramavtalsupphandlingen från 2013 avser. Migrationsverket hänvisar till en prognos från april 2015, det vill säga en prognos som tillkommit efter att direktupphandlingen genomfördes under mars 2015.

Angående uteslutningen av Bolagets anbud

Migrationsverket anser att bolaget inte uppfyller kravet gällande F-skattebevis. Bolaget erhöll F-skattebevis efter sista anbudsdag men innan tilldelningsbeslutet fattades. Migrationsverket var informerat om att Bola-

get skulle erhålla F-skattebevis inom kort samt blev informerat när sådant bevis hade erhållits. Migrationsverket har därmed inte behövt bevaka detta. Det var svårt att få F-skattebevis innan sista anbudsdag p.g.a. att det varit så kort anbudstid.

Det kan ta längre tid än fyra veckor att få F-skattebevis och anbudstiden var mindre än fyra veckor. Det innebär att nystartade bolag i princip inte kan delta i upphandlingen. Det finns mindre ingripande åtgärder för att kontrollera leverantörerna. Kontrollen skulle lika gärna kunna göras när avtal ska tecknas. Mot bakgrund av syftet med kravet är det oproportionerligt att förkasta bolagets anbud p.g.a. att F-skattebevis saknades när anbudstiden löpte ut. Det väsentliga är att kravet uppfylls vid utvärdering och tilldelning samt när tjänsterna utförs. Att F-skatt registrerades efter anbudstidens utgång innebär inte att anbudet i sak ändras eller kompletteras. Bolaget har under tiden före att F-skatt registrerades betalt skatt och sociala avgifter i enlighet med lag och agerat som om F-skatt var registrerat. Att ett företag har F-skatt är ingen garanti för att det är ett välskött företag varför kravet delvis inte är relevant utifrån det syfte som eftersträvas. Kravet i 3.1. gäller endast om anbudsgivaren kan erhålla F-skattebevis.

Av 1 kap. 9 a § LOU följer att upphandlande myndigheter bör beakta sociala hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar det. Det skulle medföra avsevärda konsekvenser för människor som idag bor på anläggningen om de ska flytta. Deras fasta punkt slits upp p.g.a. ett formaliäfel.

Angående skada

För det fall bolagets anbud inte hade förkastats hade bolaget antagits som leverantör. Vidare har en direktupphandling för Bolagets del medfört svårigheter att delta i upphandlingen, bl.a. på grund av kort svarstid. För det

fall Migrationsverket hade genomfört upphandlingen i enlighet med ett tillåtet förfarande hade Bolaget haft bättre förutsättningar att delta i upphandlingen. Därmed lider eller i vart fall riskerar Bolaget att lida skada varför skäl till ingripande enligt LOU föreligger.

Migrationsverket

Angående direktupphandling

Migrationsverket har i vart fall haft synnerliga skäl för att direktupphandla. Förvaltningsrätten i Linköping fann i mål nr 4352-14 och 5723-14 att Migrationsverket haft i vart fall synnerliga skäl för att köpa in boendeplatser genom direktupphandling. Omständigheterna vid den tiden råder fortfarande. Migrationsverket har tidigare genomfört annonserade upphandlingar för att köpa in boendeplatser för asylsökande, men dessa har försenats och inte kunnat avslutas till följd av domstolsprövningar. Den senaste annonserade upphandlingen har ännu inte kunnat avslutas då kammarrätten fortfarande har ett öppet mål om överprövning av det senaste rättade tilldelningsbeslutet. Överprövningsprocessen har nu pågått i sammanlagt nästan två år. Migrationsverket har alltjämt ett stort behov av boendeplatser. I verkets senaste prognos, från april, beräknas att cirka 80 000 personer kommer söka asyl i Sverige under 2015. Enligt huvudscenariot kommer antalet inskrivna i mottagningen ha ökat till 95 000 personer i slutet av året, vilket är fler än den tidigare högsta noteringen från 1993 (89 800 inskrivna). Vidare kommer cirka 55 000 personer vara inskrivna i verkets anläggningsboende vid årets slut. Platsbehovet väntas öka under sommaren och hösten.

Överprövningsprocessen har varit osedvanligt lång och behovet av boendeplatser är beroende av yttre faktorer i omvärlden. Trots verkets prognoser och planering går inte alla situationer att förutse eller råda över. Det är

inte möjligt att göra en ny annonserad ramavtalsupphandling innan överprövningsprocessen beträffande den förra är avgjord. Eftersom det målet inte är avgjort är det okänt om upphandlingen kommer att rättas, göras om eller om Migrationsverket kommer att få teckna avtal med anbudsgivare. Migrationsverket vet alltså inte hur stort det ytterligare behovet av boendeplatser kommer att vara efter att nämnda process är avgjord. Varken Migrationsverket eller presumtiva anbudsgivare skulle därför veta förutsättningarna vid en ny ramavtalsupphandling. Det skulle strida mot transparensprincipen att nu genomföra en ny annonserad upphandling. En sådan skulle även med stor sannolikhet bli föremål för en överprövningsprocess varför upphandlingen ändå inte skulle resultera i några nya boendeplatser förrän efter lång tid. En utdragen överprövningsprocess är inte sakliga skäl för att avbryta en upphandling.

Det stämmer inte att nu aktuella upphandlingar avser andra behov än de som den tidigare upphandlingen, som fortfarande är föremål för överprövning, avsåg att täcka. Det kan finnas önskemål om t.ex. vilken typ av boendeplats som är mest lämplig. Det totala antalet boendeplatser som Migrationsverket behöver respektive har tillgång till är dock det som är viktigast. Formuleringarna i förfrågningsunderlaget om "eventuella ytterligare behov" samt "först...när...ytterligare behov finns" är sedvanliga förbehåll för att undvika besvikelser eller juridisk bundenhet om omständigheterna skulle ändras mycket och snabbt. Dessa innebär inte att det inte råder synnerlig brådska eller synnerliga skäl.

Angående uteslutningen av Bolagets anbud

Bolaget fick F-skattebevis efter sista anbudsdag men innan tilldelningsbeslutet fattades. Bolaget har inte uppfyllt skallkravet i punkt 3.1. Ett av skälen till att kravet på att F-skattebevis ska vara uppfyllt på anbudsdagen är att det är opraktiskt för Migrationsverket att vid en så omfattande upphand-

ling från ett stort antal anbudsgivare bevaka och kontrollera eventuell uppfyllelse vid ett senare tillfälle. Den normala handläggningstiden för F-skattebevis om 2–4 veckor innebär inte heller att det är svårt att uppfylla kravet. Bolaget har inte anfört att det varit en särskilt lång handläggningstid i deras ärende. Framförallt har Bolaget sedan lång tid och före denna upphandling bedrivit skattepliktig verksamhet. Kravet på F-skattebevis vid anbudstillfället står därmed i rimlig proportion till de mål som eftersträvas. Om en betalningsmottagare är godkänd för F-skatt eller inte är av avgörande betydelse. Det är det som styr om Migrationsverket ska dra av skatt och (beträffande enskilda näringsidkare) betala arbetsgivaravgifter.

Regeln i 1 kap. 9 a § LOU är en målsättningsbestämmelse och innebär inget absolut krav. Transparensprincipen och likabehandlingsprincipen innebär bl.a. att det ska vara tydligt vid vilken tidpunkt som ska-kraven ska vara uppfyllda samt att det ska vara lika för alla. Principerna måste ha företräde före eventuella sociala hänsyn.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Vid offentlig upphandling enligt 15 kap. LOU tillämpas enligt 15 kap. 2 § LOU bl.a. bestämmelserna i 1 kap, 2 kap. och 16 kap. LOU.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 1 kap. 9 a § LOU bör upphandlande myndigheter beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid offentlig upphandling om upphandlingens art motiverar detta.

Av 2 kap. 23 § LOU framgår att med direktupphandling avses en upphandling utan krav på anbud i viss form.

Av 15 kap. 3 § LOU framgår bl.a. följande. En offentlig upphandling enligt detta kapitel ska göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande. Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 28 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket. Vidare får direktupphandling användas i tillämplig omfattning i de fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 5–9 §§ är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl.

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada. Överprövning av en upphandling får inte ske efter det att avtal har slutits mellan den upphandlande myndigheten och en leverantör.

Av 16 kap. 13 § 1 LOU framgår att rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits utan föregående annonsering enligt bl.a. 15 kap. 4 § LOU.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på

vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (jfr RÅ 2009 ref. 69).

Utredningen i målet

Förfrågningsunderlag, Område 4 Mitt

Av punkt 1.1 "Bakgrund till upphandlingen" framgår bl.a. följande. I första hand tillhandahåller Migrationsverket platser åt de asylsökande i vanliga hyreslägenheter (ABE). Vid ett stort antal asylsökande kan behovet av boende under handläggning av asylprocessen överstiga det antal lägenhetsplatser som Migrationsverket har att tillgå. Migrationsverket upphandlar därför tillfälligt boende för asylsökande (ABT). ABT är en tillfällig lösning och Migrationsverket har för avsikt att så snart som möjligt växla över till lägenhetsplatser alternativt korridorsboenden med självhushåll (ABK). Migrationsverket har ramavtal avseende cirka 1 100 ABT. Det pågår även en kompletterande upphandling avseende tillfälliga boendeplatser. Ramavtalsupphandlingen har ännu inte kunnat avslutas. De platser som denna upphandling resulterat i, cirka 12 000 stycken, har redan tagits i anspråk såsom en konkurrensutsatt direktupphandling. Den nu aktuella direktupphandlingen avser att täcka det eventuella ytterligare behov av ABT-platser som kan uppstå för Område 4 Mitt, när det inte finns möjlighet att använda Migrationsverkets övriga boendalternativ. När det gäller att täcka Migrationsverkets behov av ABT-platser gäller följande enligt nedanstående rangordning: 1) Ramavtal avseende Tillfälligt boende för asylsökande, dnr 22-2011-31279, 2) Pågående ramavtalsupphandling avseende Tillfälligt boende av asylsökande, dnr 3.2.1-2013-17048, 3) Denna direktupphandling, dnr 3.2.2-2015-1877. Observera: Denna direktupphandling kan sålunda först komma att användas när platserna under punkt 1 och 2 ovan är fyllda och ett ytterligare behov finns. Först då kommer nuvarande direktupphandling enligt punkt 3 ovan att användas. Denna direktupphand-

ling kan komma att ersättas med en annonserad upphandling enligt ett förenklat förfarande för det fall ett behov överstigande antalet ramavtalsplatser bedöms vara av ej tillfällig karaktär. Så snart Migrationsverket har ett tillräckligt antal ramavtalsplatser kan Migrationsverket komma att avsluta avtal som tecknats utifrån rangordning på denna upphandling. Upphandlingen kan således komma att utgå om tidigare överprövad ramavtalsupphandling vinner laga kraft.

Av punkt 3.1 "Kontroll av leverantören" framgår bl.a. att följande. Anbudsgivaren ska vid anbudets inlämnande inneha F-skattebevis förutsatt att anbudsgivaren kan erhålla F-skattebevis enligt gällande skatteregler. Migrationsverket kommer att kontrollera att leverantören uppfyller ovanstående krav genom att inhämta uppgifter från Skatteverket.

Förvaltningsrättens bedömning

Överprövning av upphandling, mål nr 3384-15

Ramen för förvaltningsrättens prövning

Bolaget har ansökt om överprövning av upphandlingen som gäller Område 4 Mitt. Av befintlig utredning i målet framgår att Migrationsverket har ingått avtal med 16 leverantörer avseende Område 4 Mitt. Fråga uppkommer därför inledningsvis i vilken utsträckning förhållandet att Migrationsverket ingått avtal kan anses utgöra hinder mot att pröva Bolagets ansökan om överprövning av upphandlingen.

Förvaltningsrätten anser att det beslut om tilldelning som fattats den 12 maj 2015 tillsammans med tillhörande rangordning får anses vara ett beslut om 52 igångsatta direktupphandlingar som kan bli föremål för överprövning. Detta beslut bör, för det fall inget avtal slutits med en konkret leve-

rantör, betraktas som en viljeförklaring från Migrationsverkets sida att vid behov senare ingå kontrakt med de utpekade leverantörerna och utgör således ett led i var och en av de direktupphandlingar som Migrationsverket ämnar utföra för att erhålla tillräckligt med boendeplatser för Område 4 Mitt.

Vad beträffar de direktupphandlingar som avslutats genom avtal innebär således dessa avtal ett processuellt hinder för överprövning av upphandlingen. Bolagets ansökan om överprövning av upphandlingen ska därför avvisas i de delar där avtal har slutits mellan Migrationsverket och leverantörer som anges i bilaga 1. Beträffande de 36 övriga påbörjade direktupphandlingarna i Område 4 Mitt, för vilka enligt befintlig utredning avtal ej tecknats, är förvaltningsrätten däremot inte processuellt hindrad att pröva ansökan om överprövning.

Angående direktupphandling

Bolaget har gjort gällande att Migrationsverket inte har haft rätt att direktupphandla. Med hänsyn till att Bolagets invändning rörande val av upphandlingsform, för det fall den vinner bifall, kan medföra att upphandlingen, såvitt avser ej tecknade kontrakt, måste göras om prövar förvaltningsrätten först frågan om Migrationsverket har haft rätt att direktupphandla nu aktuella tjänster (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 29 augusti 2012 i mål 1225-12).

Det är Migrationsverket som har bevisbördan för att det föreligger sådana omständigheter som medger direktupphandling (se prop. 2009/10:180 s. 344 med hänvisning till prop. 2001/02:142 s. 99).

Migrationsverket har gjort gällande att det har förelegat synnerliga skäl för att använda upphandlingsformen direktupphandling och har som skäl för

detta anfört att Migrationsverket tidigare har genomfört annonserade upphandlingar för att köpa in boendeplatser till asylsökande men att dessa har försenats och inte kunnat avslutas p.g.a. överprövning i domstol. Migrationsverket har vidare anfört att behovet av boendeplatser är beroende av yttre faktorer i omvärlden och att det trots prognoser och annan planering inte går att förutse eller råda över alla situationer. Bolaget har invänt mot detta då Bolaget menar att ramavtalsupphandlingen hade bort avbrytas, att den överprövade ramavtalsupphandlingen och nu aktuella direktupphandlingar avser att täcka olika behov samt att det ökade behovet av boenden har förelegat under lång tid och hade kunnat förutses av Migrationsverket.

Migrationsverket har en skyldighet att ordna boende till de asylsökande som har behov av det. Förvaltningsrätten konstaterar att Migrationsverket sedan 2013 genomför en ramavtalsupphandling avseende tillfälligt boende för asylsökande. Upphandlingen genomförs som förenklat förfarande. I ramavtalsupphandlingen fattades tilldelningsbeslut i augusti 2013 och efter ansökan om överprövning, varvid beslutades att upphandlingen skulle rättas, fattades ett nytt tilldelningsbeslut den 5 augusti 2014. Efter ny ansökan om överprövning meddelade förvaltningsrätten dom den 2 december 2014 (mål nr 5821-14). Domen är överklagad till Kammarrätten i Jönköping (mål 3692-14) som ännu ej avgjort målet. Domstolsprövningarna gällande denna ramavtalsupphandling har således pågått under lång tid och får anses ha gått utöver vad Migrationsverket har haft att räkna med inom ramen för sitt planeringsansvar. Förvaltningsrätten finner att Migrationsverket har haft fog för att inte avbryta ramavtalsupphandlingen på den grunden att överprövningsprocessen har dragit ut på tiden. Migrationsverket har vidare anfört att Migrationsverket inte kan göra en ny annonserad ramavtalsupphandling innan överprövningsprocessen gällande upphandlingen från 2013 har avslutats. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta Migrationsverkets uppgifter i denna del.

Enligt Migrationsverkets uppgifter är behovet av boendeplatser beroende av yttre faktorer i omvärlden och antalet inskrivna personer i mottagningen i slutet av 2015 kommer att ha ökat till en ny högsta notering sedan 1993. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att behovet av tillfälliga boenden för asylsökande även har blivit större än vad Migrationsverket haft anledning att räkna med. Att det i förfrågningsunderlaget anges att direktupphandlingen först kommer att användas när andra platser har fyllts innebär, med hänsyn till vad Migrationsverket anfört i denna del, inte att behovet framstår som mindre angeläget. Vid en sammantagen bedömning finner förvaltningsrätten att Migrationsverket har haft synnerliga skäl för att använda sig av direktupphandling för att tillgodose behovet av tillfälliga boenden för asylsökande. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger därmed inte på den grunden att Migrationsverket skulle ha genomfört en otillåten direktupphandling.

Angående uteslutningen av Bolagets anbud

I förfrågningsunderlaget uppställs som krav att anbudsgivare vid anbudets inlämnande ska inneha F-skattebevis förutsatt att anbudsgivaren kan erhålla F-skattebevis enligt gällande skatteregler. Förvaltningsrätten konstaterar att detta är ett obligatoriskt krav i upphandlingen. Det är ostridigt att Bolaget inte innehade F-skattebevis när anbudet lämnades in. Bolaget har inte gjort gällande att F-skattebevis inte kunde erhållas enligt gällande skatteregler. Förvaltningsrätten konstaterar att Bolaget därmed inte har uppfyllt det ställda kravet.

Bolaget har anfört att det är oproportionerligt att utesluta Bolaget p.g.a. det nu aktuella kravet eftersom Bolaget erhöll F-skattebevis innan tilldelningsbeslutet fattades.

Principen om likabehandling av anbudsgivarna medför att den upphandlande myndigheten inte får efterge eller bortse från förfrågningsunderlagets obligatoriska krav.

Proportionalitetsprincipen innebär i korthet att krav och andra kriterier i en upphandling inte får gå längre än vad som behövs och vad som får anses vara ändamålsenligt för den aktuella upphandlingen. Krav och andra kriterier i en upphandling ska ha ett samband med kontraktsföremålet och stå i proportion till det (se Asplund m.fl. Överprövning av upphandling – och andra rättsmedel enligt LOU och LUF, Stockholm 2012, s. 42).

Förvaltningsrätten finner, med hänsyn till vad Migrationsverket anfört om F-skattebevisets betydelse, att kravet på F-skattebevis i sig inte kan anses oproportionerligt. När det gäller tidpunkten för när F-skattebeviset ska innehas har Migrationsverket anfört att det, vid en så pass omfattande upphandling med många anbudsgivare, vore opraktiskt om Migrationsverket själva skulle behöva bevaka och kontrollera eventuell uppfyllelse vid senare tidpunkt. Enligt förvaltningsrättens bedömning är det mot denna bakgrund ett rimligt krav att F-skattebevis ska innehas vid tiden för anbudens lämnande. Enligt förvaltningsrätten medför det som Bolaget anfört inte att det framkommit skäl att efterge eller bortse från förfrågningsunderlagets obligatoriska krav. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att det varken har varit oproportionerligt att i förfrågningsunderlaget kräva att F-skattebevis ska innehas vid tiden för anbudens inlämnande eller att vidhålla kravet i den uppkomna situationen. Vad Bolaget anfört om att det kan vara svårt för nystartade företag att erhålla F-skattebevis inom den föreskrivna tiden samt att sociala hänsyn bör beaktas enligt 1 kap. 9 a § LOU föranleder ingen annan bedömning. Vad Bolaget anfört i denna del utgör således inte skäl för ingripande enligt LOU.

Sammanfattningsvis konstaterar förvaltningsrätten att det som Bolaget anfört i denna del inte innebär att Migrationsverket har brutit mot någon bestämmelse eller allmän princip i LOU på sådant sätt att Bolaget lidit eller riskerat att lida skada.

Överprövning av avtals giltighet, mål nr 3810-15, 3811-15, 3812-15, 3694-15 och 3813-15

Bolaget har yrkat att avtalen som ingåtts mellan Migrationsverket och leverantörer i Område 1 Syd, Område 2 Väst, Område 3 Öst, Område 4 Mitt samt Område 5 Nord ska förklaras ogiltiga med hänsyn till att Migrationsverket ingått dessa genom otillåtna direktupphandlingar. Som framgår ovan anser förvaltningsrätten att det förelegat synnerliga skäl för direktupphandling. Det finns därför inte skäl för att ogiltigförklara de slutna avtalen.

Sammanfattning

Det som Bolaget anfört innebär inte att det finns skäl att ingripa mot upphandlingen. Det som anförts innebär inte heller att det finns skäl att ogiltigförklara de slutna avtalen. Bolagets ansökan om överprövning av upphandlingen, i de delar som inte ska avvisas, samt Bolagets yrkanden om ogiltigförklaring av slutna avtal ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 3109/1D-LOU)

Kristina André Lilja

Föredragande har varit Christine Lindström.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****Förteckning över tecknade avtal i Migrationsverkets upphandling av
tillfälligt boende för asylsökande nr 7, Område 4 Mitt**

ACM Real Estate AB

Bergmansgården Förvaltnings AB (Bergmansgården Grängesberg)

Gylleby Herrgård AB

Resurskompaniet i Sverige AB

Hotell Linblomman AB

Fastighets KB Grönlandsvägen 24 i Malung

Hero Sverige AB (Hero Nygård, Hero Gesundaberget)

Carewell Group AB (Hotell Vildmarken, Kung Karlsgården, Kratte Masugn)

Backbergs Fastigheter AB

Fastighetsbolaget Bergviken AB

Rämsbyn AB

Förvaltningsbolaget Åtorps Herrgård AB

Mistol AB

Tofta Snickeri Aktiebolag (Sonya Hotell & Restaurang, Hotell Svedjegården)

TMP i Uppsala AB

FRANK HOUGEN

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.